

Zápis z jednání VZRI

Den: 21. 10. 2024
Čas: 9:30-12:30
Místo: Rytířská 539/31
Přítomni: dle prezenční listiny

Program jednání

1. Aktuální informace Odboru protidrogové politiky ÚV ČR
 - a) Zákon o psychomodulačních látkách
 - b) Novela trestního zákoníku
 - c) Implementace Akčního plánu politiky v oblasti závislosti 2023—2025 v oblasti snížení dostupnosti alkoholu, tabáku a regulace reklamy na hazardní hry
 - d) Změna statutu VZRI
 - e) Dotační řízení na r. 2025
 - f) Obnovení systému certifikací odborné způsobilosti adiktologických služeb
2. Návrh systémových změn ve financování adiktologických služeb
3. Situace v oblasti obnovení hodnocení kvality programů primární prevence rizikové chování
4. Příprava na jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti
5. Aktuální informace členů VZRI

Průběh jednání

Ředitelka Odboru protidrogové politiky ÚV ČR (dále „OPK“) přivítala účastníky a zahájila jednání. Na úvod informovala o proběhlé revizi poradních a pracovních orgánů Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti (dále „Rada“), kterou Rada schválila usnesením č. 01/0724 ze dne 30. července 2024 formou per rollam. V této souvislosti byly nově nominovaným/renominovaným členům VZRI zaslány jmenovací dekrety. V souvislosti s nominací do pracovních podskupin budou zaslány úvodní oslovovací emaily, kterými bude činnost těch podskupin formálně zahájena.

1. Aktuální informace Odboru protidrogové politiky ÚV ČR

a) Zákon o psychomodulačních látkách

Ředitelka OPK a zástupce MZ informovali o návrhu zákona regulace tzv. psychomodulačních látek. Návrh byl po schválení Poslaneckou sněmovnou ČR odeslán v květnu 2024 Evropské komisi k notifikaci. V rámci notifikačního procesu neuplatnila Evropská komise ani žádný z členských států EU zásadní připomínky. Návrh zákona byl tedy postoupen Senátu ČR v podobě, ve které byl přijat v Poslanecké sněmovně. Plénium Senátu se návrhem zabývalo během schůze dne 9. října 2024, kdy byl návrh zákona odsouhlasen ve znění, ve kterém byl Senátu postoupen. V případě standardního legislativního procesu, včetně podpisu prezidenta, lze očekávat účinnost zákona od ledna/února 2025. Aktuálně probíhají práce na finálním znění návrhů prováděcích právních předpisů, včetně nařízení vlády o seznamu psychomodulačních látek. Probíhají také debaty ohledně látek, které by mohly být na seznam psychomodulačních látek zařazeny.

b) Novela trestního zákoníku

Novela trestního zákoníku navrhuje zmírnění trestních sazeb za drogové trestné činy a speciální úpravu pěstování a přechovávání konopí pro vlastní potřebu. Novela upravuje skutkovou podstatu

pěstování konopí tak, aby sklizeň a zpracování nebyly považovány za výrobu. Přechovávání malého množství konopí (do 25 gramů na veřejnosti a do 50 gramů doma) a pěstování až tří rostlin osobou starší 21 let by nemělo být trestné. Přechovávání 25-50 gramů na veřejnosti a 50-100 gramů doma a pěstování až pěti rostlin by bylo přestupkem. Nad 50 gramů na veřejnosti a nad 100 gramů doma, stejně jako pěstování více než pěti rostlin, by zůstalo trestným činem. Součástí novely je i variantní řešení navrhuující, aby se trestný čin šíření toxikomanie vztahoval pouze na dětské oběti, což by zvýšilo právní jistotu pro služby minimalizace rizik, jako je testování drog a aplikační místnosti.

ÚV ČR navrhoval, aby novelizace TZ zahrnovala i úpravu zákona o návykových látkách, která by legalizovala uvedené adiktologické služby, ale tato úprava není součástí předložené novely. K této problematice bude svoláno jednání pracovní skupiny pro dekriminizaci.

c) Implementace Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023—2025 v oblasti snížení dostupnosti alkoholu, tabáku a regulace reklamy na hazardní hry

Ředitelka OPK informovala o stavu implementace některých aktivit Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023—2025 (dále jen „Akční plán“). V současné době jsou dokončovány materiály, které obsahují návrhy opatření na snížení dostupnosti alkoholu a tabákových a nikotinových výrobků, zejména mezi dětmi a mladistvými. Dále je ve spolupráci s Ministerstvem financí dokončována analýza regulace reklamy na hazardní hry s cílem zpřísnit reklamu na hazardní hry. Cílem těchto aktivit je vytvoření a předložení odborných materiálů na jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (dále „Rada“) a následné představení politikům, kteří by měli určit (vybrat), která opatření budou dále rozpracována. V neposlední řadě je zpracovávána analýza kontrol dozorových orgánů a bude připraven materiál, který popisuje aktuální situaci a doporučení v oblasti zefektivnění kontrol. Za účasti relevantních resortů rovněž proběhlo setkání k omezení nelegálního trhu.

d) Změna Statutu VZRI

Ředitelka OPK informovala o změně Statutu VZRI, který reflektuje žádost Odborné společnosti pro prevenci rizikového chování o členství ve VZRI. V této souvislosti informovala též o změně [Statutu Rady](#). K 1. září 2024 skončil na pozici národního koordinátora pro protidrogovou politiku (dále „NPK“) Mgr. Jindřich Vobořil. Nově zastává pozici experta v Odboru strategie a analýz ÚV ČR. Z tohoto důvodu došlo ke změně Statutu Rady tak, aby pravomoci NPK v případě jeho dlouhodobé nepřítomnosti po dobu delší než dva kalendářní měsíce či neobsazení funkce, přešly na ředitele sekretariátu Rady. Ředitel sekretariátu Rady se též nově stal řádným členem Rady (původně byl stálým hostem). Návrh na změnu Statutu Rady schválila vláda ČR dne 28. srpna usnesením č. 591 s účinností od 1. září 2024. V souvislosti se zrušením pozice ministra pro legislativu se zatím nepředpokládá další změna Statutu.

e) Dotační řízení na r. 2025

Dne 12. září 2024 byla vyhlášena výzva k podání žádosti o dotace v rámci dotačního titulu „Protidrogová politika“ ÚV ČR na r. 2025. Žádosti bylo možné podávat do 14. října prostřednictvím webové aplikace. V pol. prosince (17.-18. prosince) by mělo proběhnout zasedání Dotačního výboru. Celková výše finančních prostředků na dotační řízení se předpokládá stejná jako v předchozím roce, tj. 315 mil. Kč. V rámci dotačního řízení MPSV pro nadregionální služby již byla vyhlášena výzva. Aktuálně je na resortu diskutována podoba metodiky pro nadregionální síť projektů a následně bude vyhlášena výzva i v této oblasti. Vyhlášení výzvy pro podávání žádostí o poskytnutí dotace na aktivity v oblasti primární prevence rizikového chování a podpory duševního zdraví ve školách a školských zařízeních pro rok 2025 se předpokládá během listopadu 2024. Finanční prostředky formou příspěvku na provoz pro přímo řízené organizace MZ za r. 2024 již byly vyplaceny 5 organizacím.

f) Obnovení systému certifikací odborné způsobilosti adiktologických služeb

V srpnu 2024 byla uzavřena smlouva s novou Certifikační agenturou (APSS ČR) a od září 2024 je spuštěna realizace místních šetření. Několik místních šetření již proběhlo. Dne 16. října proběhlo první jednání Certifikačního výboru. Vzhledem k pozastavení certifikací mezi r. 2020 a 2024, byla prodloužena platnost certifikátů odborné způsobilosti adiktologických služeb do 31. prosince 2025 za předpokladu, že u dané služby neproběhne místní šetření dříve. Ředitelka OPK požádala o součinnost zástupce VS ČR v rámci certifikací adiktologických programů ve vězení, které budou probíhat v příštím roce a vyžadují větší přípravu.

2. Návrh systémových změn ve financování adiktologických služeb

Ředitelka OPK představila materiál k financování adiktologických služeb, který vzešel jako úkol z jednání Rady ze dne 21. června 2024. Materiál shrnuje návrhy systémových změn v oblasti financování adiktologických služeb na základě aktivit Akčního plánu. Věnuje se např. tématům víceletého financování, návratné finanční výpomoci, zapojení pojišťoven do financování adiktologických služeb. Na základě *Koncepce rozvoje adiktologických služeb* bylo vypočteno, že na zajištění minimální dostupnosti adiktologických služeb by mělo být z veřejných rozpočtů alokováno odhadem 3,5 mld. Kč. Stávající síť služeb je kapacitně poddimenzovaná zejména pro osoby s problémy v důsledku užívání alkoholu, psychoaktivních léků, hazardního hraní a digitálních závislostí. V oblasti podpory systémového zapojení zdravotních pojišťoven do úhrady adiktologické péče je doporučeno zejména zavedení nových a úprava stávajících (ne)lékařských adiktologických výkonů. Po schválení relevantních legislativních a nelegislativních materiálů je doporučeno zavést v rámci dotačního titulu formu víceletého financování. Naopak se nedoporučuje zavést v rámci dotačního titulu využití návratné finanční výpomoci z důvodu administrativní náročnosti procesu. V materiálu je též zmíněn návrh zákona o prevenci a podpoře adiktologických služeb, který je nyní diskutován v rámci odborné obce. Materiál bude předložen na jednání Rady dne 7. listopadu 2024.

3. Situace v oblasti hodnocení kvality programů primární prevence rizikového chování

Zástupkyně MŠMT informovala o situaci v oblasti hodnocení kvality programů primární prevence rizikového chování (dále „PPRCH“). V rámci obnovení systému ověřování kvality programů PPRCH byla ustavena pracovní skupina pro zpracování standardů odborné způsobilosti programů PPRCH ve školství koordinovaná Národní pedagogickým institutem. Užší tým odborníků zpracoval komparační zprávu, která analyzuje mezinárodní a české standardy v oblasti PPRCH. Cílem bylo identifikovat silné a slabé stránky českých standardů a navrhnout jejich úpravy. Na základě výstupů komparační studie jsou navrhovány 2 úrovně zajištění a tím i ověřování kvality. První (základní) úroveň zahrnuje povinnou registraci pro všechny subjekty vstupující do škol a školských zařízení. Kvalita bude ověřována prostřednictvím veřejně dostupného registru poskytovatelů preventivních programů (pravděpodobně platforma iPREV). Posouzení bude probíhat formou sebehodnocení prostřednictvím souboru otázek, které mohou využít i školy, donátoři a rodiče. Toto základní posouzení pomůže institucím orientovat se mezi poskytovateli a realizátor obdrží zpětnou vazbu. Tato úroveň bude zdarma a spuštění je plánováno na září 2025. Ve druhé úrovni je certifikace plánována jako dobrovolná aktivita, tj. jako nadstavba první úrovně a je plánována jako certifikace programů PP ve školách a školských zařízeních. Její zajištění je plánováno za úhradu. Předpokládaný termín spuštění je září 2026.

4. Příprava na jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí

Zástupci OPK následně představili jednotlivé body nadcházejícího jednání Rady, které se uskuteční dne 7. listopadu od 10:00 hod. Program jednání Rady je následující:

- I. Kontrola plnění úkolů z předchozích jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
- II. Systémové změny ve financování v oblasti adiktologie

- III. Informace o současném stavu v oblasti systému ověřování kvality školské primární prevence rizikového chování
- IV. Zpráva o nelegálních drogách v ČR 2024
- V. Návrh na revizi Statutu výboru zástupců resortů a institucí
- VI. Materiály pro informaci
 - a) Informace o jednání na vysoké úrovni v oblasti mezinárodní politiky
 - b) Informace o probíhajících legislativních změnách
- VII. Různé

Většina bodů jednání Rady byla projednána v rámci programu VZRI. V souvislosti s bodem VI. b) programu Rady Mgr. Horáčková informovala o jednání na vysoké úrovni v oblasti mezinárodní konopné politiky, které proběhne ve dnech 18. a 19. listopadu 2024 v Berlíně. V r. 2022 se v Lucemburku konalo první mezinárodní konopné fórum evropských zemí, které oznámily záměr regulovat užívání konopí pro osobní spotřebu. Malta, Německo, Lucembursko a Nizozemsko přistoupily k různým formám regulace, které kombinují prvky samopěstování, dekriminizace a konopných klubů. V r. 2023 proběhlo navazující jednání na Maltě a několik expertních konzultací v Německu. Ve dnech 18. a 19. listopadu 2024 se uskuteční třetí jednání těchto států za účasti ČR a poprvé také Švýcarska, které představí svůj model regulace. Účast dalších EU států je otevřená. ČR bude zastoupena na úřednické/expertní úrovni a bude sdílet aktuální stav regulace konopí pro osobní potřebu a připojí se k přijetí společného prohlášení o výměně dat, zkušeností a posílení spolupráce v oblasti konopné politiky.

5. Aktuální informace členů VZRI

Zástupce MZ informoval, že byl do meziresortního připomínkového řízení (dále „MPŘ“) vložen [poslanecký návrh](#) na zákaz prodeje energetických nápojů dětem mladších 15let. Nosičem této regulace je zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (dále „zákon č. 65/2017 Sb.“). Zástupce MZ upozornil, že zákon č. 65/2017 Sb. nepovažuje za vhodný nosič pro tuto regulaci, protože důvodová zpráva je postavena zejména na problematice cukru v energetických nápojích. Následně se zástupce MZ a ředitelka OPK dohodli, že se pokusí v rámci MPŘ navrhnout též právní úpravu pro energizující prášky ke šňupání, které se nově vyskytují na trhu a užívají se obdobně jako např. kokain. Poté zástupce MZ informoval o novelizaci nařízení vlády o seznamu návykových látek, v rámci které je navrženo zařadit 145 nových látek a zrušení zařazení na seznam zakázaných látek na dobu neurčitou pro HHC, HHC-O a THC-P. Na závěr zástupce MZ upozornil, že stále není stanoven kontrolní orgán pro nikotinové sáčky, což vyžaduje aktivizaci všech kontrolních orgánů.

Ředitelka OPK předala informace z jednání VZRe, kde bylo upozorněno na nadměrné předepisování psychoaktivních léků ze strany praktických lékařů. Zástupce MZ vzal tyto informace na vědomí a předá je v rámci resortu.

Zástupce Celní správy informoval o případu padělaných nikotinových sáčků. Na základě pátracích aktivit bylo zjištěno, že padělky pocházejí z Číny a jsou nabízeny i v jiných státech EU, celkem bylo zajištěno zhruba 50 kg těchto padělků. Od 1. října 2024 je povinné značit balení nikotinových sáčků kolkou a bude tak jednodušší padělky identifikovat. Dále zástupce Celní správy informoval o analýze dovozu kratomu za období I. 2022 až 2024. Za prvních 6 měsíců tohoto roku bylo do ČR dovezeno více než 150 tun kratomu. Minulý týden bylo zajištěno 16 tun kratomu v jednom kontejneru. Na závěr upozornil, že je nemožné, aby toto množství saturovalo poptávku v rámci ČR a je pravděpodobné, že je ČR zdrojem kratomu pro evropské trhy.

V 11:37 bylo jednání ukončeno.

Zapsal: Mgr. Daniel Frič v. r.

Dne: 25. 10. 2024